

GODINA IV./BROJ 175 ZAGREB, PETAK, 28. KOLOVOZA 1998.*Ljubica Štefan***ŠUTNJA UPLAŠENIH SRPSKIH ŽIDOVA**

Zločini "genocidnih Hrvata" prema Židovima u NDH zadnjih se mjeseci osobito brižno i pozorno "znanstveno" proučavaju pod najsavršenijim sitnozorima svuda - i u nas, i u Izraelu, i u SAD, čak u Argentini, a razumije se i u Srbiji. Svi mogući "stručnjaci" u tim zemljama obilato nam nude - da bismo znali o sebi više nego što znamo na temelju svojih povijesnih saznanja - mnoštvo (tek sada pronađenih!) dokumenata, a razumije se i raznoraznih svjedoka. I Zuroff i BÖnai BÖrith i onaj famozni Argentinac Victor Ramos i svi centri Simona Wiesenthala u svijetu i njihovi ogranci ovdje najtešnje surađuju s glavnim srpskim "genocidologom" dr. Milanom Bulajićem. U toj zahuktaloj halabuci protiv Hrvatske, (svake slobodne i nezavisne Hrvatske, jer povijesna istina uopće nije cilj), nikako da se probije pitanje koje se samo po sebi nameće svih ovih pola stoljeća, ne samo danas: jesu li uopće ubijani i pljačkani u Drugome svjetskom ratu srpski Židovi u Nedićevoj državi? Srbi oko Bulajića i mnogi njihovi židovski suradnici u inozemstvu (a i neki naši "stručnjaci"), iz petnih žila se upinju da to pitanje (i odgovor) ne ispliva na površinu. A Židovi u Srbiji? Pa oni su se zavukli u mišju rupu od straha pred svojim vječnim prijateljima i zaštitnicima", među kojima je, čini se, čak i dopredsjednik sadašnje srpske vlade Vojislav Šešelj. Još prije nekoliko godina on i njegovi javno su izjavljivali da "svim Židovima i Hrvatima treba oduzeti imovinu". Kao gradonačelnik Zemuna je, za početak, sinagogu pretvorio u kavanu. Zato pametnije je za obične srpske Židove šutjeti kao zaliveni. No, suviše je opširna ta tema za jedan članak, pa ukažimo samo na ponešto od "istina". Savezna popisna komisija Saveznog izvršnog vijeća SFRJ vršila je 1964. opći popis svih žrtava rata 1941-1945. Popisni obrazac na dvije stranice tražio je vrlo mnogo podrobnih podataka i o žrtvi i o davatelju podataka. Poslije dvije godine, kolovoza 1966., Savezni zavod za statistiku obradio je i izradio s Muzejom genocida u Beogradu (Bulajić!) poseban elaborat za Židove. Te podatke u 16 knjiga tiskali su 1996. samo za internu uporabu, te oni nisu dostupni široj - ni srpskoj - javnosti i još su pod svojevrsnim embargom. Ipak, znamo da se u njima na 717 stranica daju i rezultati popisa židovskih žrtava za cijelu Jugoslaviju po mjestima - "Jevreji, žrtve rata 1941-1945.". Koliko su "točni" ti podatci pokazuje dio koji se odnosi na sam Beograd. Poimenični popis žrtava kaže da su ubijena 303 Židova koji su uoči 1941. izbjegli u taj grad iz inozemstva ("Austrija, Bugarska, Čehoslovačka, Grčka, Italija, Mađarska, Nemačka SR (?), Poljska, Rumunija, SAD, SSSR (?), Švajcarska"). Od beogradskih Židova ubijeno je, kaže državni popis, u zemlji i inozemstvu, 1413 osoba, što s onima iz inozemstva čini za Beograd ukupno samo - 1716 Židova. O "vjerodostojnosti" popisa pokazuje usporedba s podatcima iz nekih židovskih izvora. Jaša Almuli, predsjednik Jevrejske opštine Beograd navodi 1989. u srpskom tisku da je do 1941. u Beogradu živjelo 11.870 Židova, a rat preživjelo samo 1115 osoba. Po Almuliju je, znači, stradalo u Beogradu ukupno 10.755 Židova ili 90,6% od svih predratnih beogradskih židovskih stanovnika. Povjesničar Jaša Romano piše: "Potpuna evidencija o broju jugoslavenskih Jevreja koji su stradali kao žrtve genocida ne postoji". Ne postoji, znači, ni za Srbiju, no ni za Hrvatsku! U toj svojoj knjizi, pisanoj 1980., Jaša Romano uopće ni ne spominje navedeni službeni jugoslavenski popis iz 1964. U svome statističkom pregledu židovskih žrtava rata po pokrajinama Jugoslavije (ista knjiga) Romano kaže da je on "sastavljen na osnovu posleratnih publikacija, malog (!) broja sačuvanih dokumenata i izjava

preživelih uz napomenu da su podaci samo približno tačni". Po statističkom, pak, prikazu Jaše Romana u njegovojoj knjizi u Srbiji je bilo 12.500 Židova, a stradalo je 11.000 ili 88,0%, što znači da je u cijeloj Srbiji preživjelo 1.500. Ovdje je, svakako uračunat i Beograd. Treba znati da je zanemarivo mali broj srpskih Židova živio u unutarnjosti te zemlje - ogromna većina bila je u Beogradu. Zanimljivo je, i znakovito, da - kao ni za Hrvatsku, Zagreb, Karlovac itd. - nema ni za Srbiju točnih poimeničnih popisa Židova koji su do 1941. godine živjeli u tim i tim mjestima, tim i tim židovskim općinama, a prema njihovim tadašnjim podatcima. Kako se onda može znati koliko ih je ubijeno, ako se ne zna tko je po imenu, prezimenu i ostalim odatcima bio Židov u tim mjestima! Čak se daju i gubitci u postotcima. U odnosu na koji broj? Knjiga Saveza jevrejskih opština Jugoslavije, Beograd, "Zločini okupatora...", tiskana 1952., navodno na temelju podataka Komisije za ratne zločine navodi da je "u Beogradu pre rata živilo oko (!) 12.000 Jevreja". Jaša Almuli, podsjetimo se, kaže 1989. da je u Beogradu bilo točno 11.870 Židova. Beogradska knjiga Saveza jevrejskih opština, navodeći "Izveštaj Uprave grada Beograda, Komesarijata za unutrašnje poslove, K. I. br. 26601, 12. juna 1941." nastavlja: "U Beogradu do 12. juna 1941. registrovano ukupno 9.145. lica". Zar taj savez nema podatke na temelju informacije Jevrejske opštine u Beogradu uoči rata i tijekom rata? Podatci Saveznog zavoda za statistiku SFRJ i Bulajićevog Muzeja genocida o broju židovskih žrtava u srpskim logorima Banjica i Sajmište su više nego zaprepašćujući. No vrlo su, vrlo znakoviti za Bulajića i njegove "znastvene" tvrdnje uopće. Po tom popisu od beogradskih Židova ubijena je na Sajmištu - po imenu, prezimenu, starosti, itd. ukupno svega - 601 osoba!!! Jaša Romano god. 1980. piše: "Tačan broj stradalih Jevreja u Sajmištu nije bilo moguće utvrditi. Na osnovu nekoliko sačuvanih dokumenata može se zaključiti da je u tom logoru stradalo oko 11.000 Jevreja (muškaraca, žena i dece)." Navedena knjiga Saveza (1952) pak tvrdi: "Broj interniraca na Sajmištu. Ukupno je kroz logor na Sajmištu prošlo (?) oko 7.500 Jevreja". Na suđenju šefu srpske policije Dragom Jovanoviću 1946. godine beogradski odvjetnik David Alkalaj ga je, prema "Politici" optužio: "Vi ste bili predsednik opštine i šef javne bezbednosti kada je na Sajmište odvedeno oko 9.000 jevrejskih žena i dece. Tamo su i moja deca ubijena". Alkalaj je tijekom rata bio kao pričuvni časnik Jugoslavenske vojske u Njemačkoj u zarobljeničkom logoru. No, nikada više nije optuživao Srbe za genocid, samo Hrvate i čak Stepinca! U Memorijalnom centru holokausta Yad Vashem u Jeruzalemu među imenima 22 najveća u Europi koncentracijska logora upisan je za teritorij cijele bivše države samo - Jasenovac. Sajmišta, kao ni Banjice nema. A na Sajmištu je ubijena majka bivšeg izvršnog dopredsjednika te ustanove Reuvena Dafnija, zagrebačkog Židova Kamila Kandta. On mi je to sam rekao i dao preslik posljednjeg majčinog pisma suprugu i trojici sinova, pronađenog tek nekoliko godina poslije rata. Nadnevak rukom pisanih pisma je "Beograd, 11/941". Pismo počinje: "Danas ili sutra odlazim u logor". Na moje pitanje zašto među logorima nema i Sajmišta, Dafni mi je rekao: "Beograd nam nije poslao zahtjev i podatke"(!) Može li se to razumjeti? Majčino pismo je Dafni objavio u knjizi sa drugim posljednjim pismima, a prema arhivu Yad Vashema. Židovska svjedočenja preživjelih logoraša Sajmišta, kao ni Banjice nema. Jer, doslovno nijedan srpski logoraš Židov nije izašao živ i nitko ne može ništa pričati. Prema navedenom službenom popisu na Banjici je ubijeno svega 199 Židova. A knjiga "Zločini okupatora..." Saveza jevrejskih opština Jugoslavije (1952) kaže: "Iz knjige zatvorenika Banjičkog logora vidi se da je maja 1942. kroz logor prošlo i odvedeno na streljanje 455 Jevreja". Ukupno svega "199", a samo svibnja 1942. strijeljano 455! Tražiti istinu uzaludno je... Ne samo kad se radi o "točnosti" ovog popisa. No zato za 83 beogradska Židova stoji da su ubijeni u - logorima NDH, od toga u Jasenovcu 47 osoba. Nigdje ni u jednom židovskom izvoru nema podatak da je netko (tko?) beogradske Židove odvodio u NDH. Kod Jaše Romana ima sasvim suprotno: iz Bosne, Splita, istočne Slavonije, Srijema Nijemci su hrvatske Židove odvodili u Srbiju - na Sajmište i Banjicu. U jugoslavenskom službenom popisu za sve srpske Židove se navodi da su ih ubili Nijemci ili ustaše. Četnici, ljetićeveci, dražinovci, nedjelevci se nigdje ne spominju. A Romano, ipak, kaže:

"Izvršioci ovih masovnih zločina (u Srbiji, op. a.) su pored Trećeg Rajha, folksdojčeri, nedićevoi, ljotićevoi, četnici". Preživjeli srpski Židovi su oni koji su se krili cijelo vrijeme rata uglavnom u zbačenim planinskim selima. Jedan od njih, Avram Mevorah, u pismenoj izjavi za židovsku komisiju (1947) rekao je i ovo: "Sredinom 1942. otpočele su da lutaju po šumi u tom kraju četničke bande Draže Mihailovića, koje su saznavši da se Jevreji kriju u tom kraju, počele da ih progone i ubijaju. Tako je na zverski način ubijena kći lekara dr. Bukića Pijade... porodica Mešijah - Regina, majka, kćer Suzana i sin Isak... Bejosif Jakov, Pinto Viktor". No, nitko od navedenih nije u popisu Statističkog zavoda (Bulajića). Kao ni brojni drugi čija se imena pažljivim čitanjem nalaze u dostupnim nam samo izjavama drugih preživjelih srpskih Židova. Nema, na primjer, ovih imena: Geca Kon, beogradski knjižar i nakladnik; First Klara, liječnica, za koju Jaša Almuli kaže "Lekar u Jevrejskoj bolnici, došli po nju srpski policajci, streljana na Banjici" dr. Viktor Kolin-Kon, "uhvaćen od nedićevaca, obješen u Smederevu, bačen zatim u Dunav" (po J. Romanu); dr. Alkalaj Nisim, "upali u Beogradu ljotićevoi u bolnicu i ubili ga"; dr. Bukić Pijade, liječnik, "logoraš na Banjici, septembra 1943. umro"; Nepoznata Jevrejka "uhvaćena od četnika u Mionici i zaklana"; Krčagovo - "četnici pohvatali veći (?) broj beogradskih Jevreja, predali Gestapou"; Loznica - "50 beogradskih Jevreja sreski načelnik pohvatao, odveli ih na Banjicu". Itd. Nema ni imena Regine Kandt, majke Reuvena Dafnija... Nitko za Srbiju ne istražuje istinu i nikoga ne optužuju po imenu i prezimenu. Dragi Jovanović, šef srpske policije, predsjednik Beogradske općine u jednom svom izvješću Gestapou kaže: "Na beogradsku policiju, ja to mogu smelo da tvrdim, okupacione sile su se mogle uvek osloniti da će svaki nalog izvršiti, onako kako je traženo. Svoje zadatke Specijalna policija je obavljala s velikim elanom i uspehom, kao nijedna druga policija u gradovima okupirane Evrope". Sačuvana je u arhivskoj građi naredba gestapovca majora Karla Krausa da se od 1. jula 1941. svakog meseca isplaćuje od novca prikupljenog od Jevreja u Beogradu, bez priznanice: - upravniku policije Beograda po 10.000 dinara, pomoćniku upravnika 6.000" a od tog židovskog novca "Gestapo je nagradio 30 pripadnika Specijalne policije sa ukupno 500.000 dinara". Ni za opljačkanu im i otetu imovinu beogradski, ni drugi srpski Židovi uopće do danas ne postavljaju zahtjev za povrat i obeštećenje, ne daju nikakve popise nikome. Šute i o tome. Zato bar jedan podatak o toj pljački: prema sačuvanim službenim dokumentima Srbi su pokupovali 33 posto stavljениh na javnu prodaju židovskih imanja. U Nišu je čak stavljena na dražbu sinagoga! Podrobna raščlamba samo navedenog popisa beogradskih židovskih žrtava traži cijeli opširni elaborat. No i navedenih par primjera bacaju jasnu svjetlost na "istine" Bulajićevog stožera, točnije na laži koje se uporno šire po svijetu.

Gle Bleiburg 2001-06-08